

**MUHASHO WA PFUNZO WA GAUTENG
MULINGO WA TSHITIFIKHEITHI TSHA MA?IRIKI**

**TSHIVEN? A LUAMBO LWA VHUVHILI
GIREIDI YO LINGANELAHO
(Bammbiri la u Ranga)**

POSSIBLE ANSWERS OCT / NOV 2006

KHETHEKANYO YA A

THOLOKANYON? IVHO

MBUDZISO 1

1.1	Vhafunzi Vho-Thililelwi/ U sa fulufhedzea.	(1)
1.2	Nga n?ila ine vha funza ngayo u nga ri vha ita zwavhukuma / vha konesa u funza.	(2)
1.3	Ndi Mushaya?honi.	(1)
1.4	Ndi zwidakwa na mavemu.	(2)
1.5	O vha e mufumakadzi we a vha o naka vhukuma, hu si na hune a solisea hone.	(2)
1.6	Vho imela vhathu vha mimuya mivhi, vha sa fha?, vho ?alaho vhuvhi.	(2)
1.7	Ndi vhulwadze ha AIDS.	(1)
1.8	Ho vhulaha Mushaya?honi, Vho-Pharamela, na Vho-mme.	(3)
1.9	Ndi u funana na Mushaya?honi ngeno vha na mufumakadzi/ vhomme vhe hone.	(2)
1.10	Vho mbo rothisa mu?odzi, vha mbo ?i bva vha ?uwa.	(1)
1.11	Naho Vho-mme vho vha na zwe vha amba, vho vha vha sa zwi vhoni uri ya raha i?o ?adza.	(2)
1.12	(a) Ha sa vha na tshikhakhisi zwi ?o bvelela.
(b) Tshithu tsha itea, tsho itea.	(4)
1.13	(a) Muthu u fanela u fhulufhedzea kha muthu we a malana nae.
(b) Fuyu ?itswuku a ?i kundwi tshivhangu.	(4)
1.14	A zwi tsha thusa tshithu, ngauri vhathu vho sala vho mangala muthu o no lovha.	(2)
1.15	U tangana tshihulwane ha muthu wa mufumakadzi na wa munna kana musi wo shatiwa nga malofha a muthu o farwaho nga vhulwadze honoho.	(2)

- 1.16 A mbo ?i vha ma?utshela/ ?uwa. (2)
- 1.17 Ndi nga murahu ha musu hut shi pfala zwauri vhomme vho farwa nga dwadze ?a Aids nga mulandu wa u sa fhulufhedzea ha vhafunzi. . (2)

GUMOFULU ?A KHETHEKANYO YA A: [35]

KHETHEKANYO YA B

SAMARI / MANWELEDZO

MBUDZISO 2

Afurika Tshipembe ndi i?we ?a mashango e a vha o tsikelwedza nga vhatshena. Shango i?o vha na mashudu nge ?a wana mbofholowo nga nyambedzano hu si na dzinndwa.

Nyambedzano dza CODESA dzi tshi thoma vharema na vhatshena vho vha vha sa funani.

Tshifhinga tshi tshi ya ho ?o vha na u pfesesana.

U wana ha?o mbofholowo zwo vha zwi sa tendisei. Mbofholowo iyi yo itisiwa nga vhorapolotiki vhane mu?we wa vho avha mupresidennde wa mulovha Vho-Nelson Mandela.

Vhaswa vha tea u dzhena tshikolo, vha funane vha sa ?o ponyokwa nga zwivhuya izwi.

Luambo	(2)
Mathomo	(2)
Vhukati	(2)
Magumo	(2)
U shumisa maipfi awe	(2)

GUMOFULU ?A KHETHEKANYO YA B: [10]

KHETHEKANYO YA C

LUAMBO 3

MBUDZISO 3

- 3.1 3.1.1 Vho- Masindi vha ri vha ?o vhuya matshelo.
- 3.1.2 Ndo mu wana o ima phan?a ha tshi?aka.
- 3.1.3 ? amusi tshikolo tsho ?avhanya u bva.
- 3.1.4 Lunako lwa Tshinako lwo kamba na vhamusanda.
- 3.1.5 Ndo mu vhona a tshi khou tshimbila na makhulu wawe. (5)
- 3.2 Shavhani o akhamadza vhatshu vha Nzhelele nge a fhira vho?he kha mu?a?isano wa u gidima.
- Takalani na Mpho vho ri u lavhelesana vha mbo ?i sea. (2)

- 3.3 3.3.1 Nga u gidima.
3.3.2 Murahu / tsimuni. (2)
- 3.4 3.4.1 **Maduna** a fhano a tou vha magoswi.
3.4.2 Mu?hannga wa Vho-Muofhe u dzula o shingidzhela na **madevu** ha vhuyi a a gera. (2)
- 3.5 Makhulu **wanga** vho tshinyala mulovha. (2)
- 3.6 3.6.1 Vho mu **lengisa** a vho swika tshikoloni a wana vha?we vho no ?uwa.
3.6.2 Vele vho mu **?uwisa** ngauri o vha a sa pfi.
3.6.3 Hune na kho u ya hone hu a **swikea** nga milenzhe.
3.6.4 Fhethu hu si na matombo hu a **imea**. (4)

MBUDZISO 4

- 4.1 4.1.1 U konyolela matanda n?evheni.
Vho mu kaidza kha zwe a vha a tshi khou ita a tou konyolela matanda n?evheni.
4.1.2 U pala khwali.
O swika ha Vho-Muofhe a wana hu tshi pala khwali a mbo ?i humela hayani.
4.1.3 U vhona hu rumbula ma?o.
Vho amba zwone vha ri u vhona hu rumbula ma?o, vhonani no no sala na n?evhe nthihi. (6)
- 4.2 O ya fhedzi ha ngo mu wana. (2)

MBUDZISO 5

- 5.1 5.1.1 Muthu ane a si pfe musi vhahulwane vha tshi mu laya u ?o dzhena khomboni.
5.1.2 Ane a si thetshelese a tshi laiwa u ?o ?i sola.
5.1.3 U vha na khonani mmbi zwi ita uri na iwe u fane nayo. (6)
- 5.2 5.2.1 (a) Ndo fhira ndi tshi humbela mu?o ha Vho-Masindi.
(b) Takalani o fhira vhana vho?he kha thero ya metse.
Vho mu fhira mulenzhe a mbo ?i ya sibadela. (2)
- 5.2.2 (a) O pfela mare fhasi.
(b) Ni songo mu pfela vhu?ungu o tou ?i?o?ela.
(c) Mafhungo a Muofhe a thi na vhu?anzi nao ndo tou a pfela kule. (2)

GUMOFULU ?A KHETHEKANYO YA C: [35]

MARAGA: 80